

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка

**ПРОГРАМА РОЗВИТКУ
КАФЕДРИ АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

Програма складена з урахуванням
Стратегії розвитку Сумського
державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка
на 2020-2030 рр.

Затверджено на засіданні
кафедри англійської філології та лінгводидактики,
протокол № 3 від 11 жовтня 2021 року

Суми – 2021

Вступ

Програма розвитку кафедри англійської філології та лінгводидактики (далі – Кафедра) на 2021-2026 рр. є документом, що визначає місію, завдання, напрями та перспективи її розвитку. Кафедра є базовим структурним підрозділом Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, що перебуває у структурі факультету іноземної та слов'янської філології, реорганізована шляхом поділу кафедри германської філології на кафедру із забезпечення викладання англійської філології (Наказ № 287 Про введення в дію рішень Вченої Ради Університету від 31 травня 2021р.) і функціонує з 01 вересня 2021 року. Кафедра проводить навчальну, методичну, науково-інноваційну, організаційну, міжнародну діяльність, виховну, профорієнтаційну, інформаційну роботу і здійснює підготовку фахівців за Освітньо-професійними програмами:

1. Середня освіта (Англійська та німецька мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (гарант – к.п.н., доц. Подосиннікова Г.І.)

2. Середня освіта (Англійська та французька мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (гарант – к.п.н. Дука М.В.)

3. Середня освіта (Англійська мова і література) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)) (гарант – к.ф.н., доц.Багацька О.В.)

4. Англійська та німецька мови (переклад включно) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія.

У складі кафедри працює 8 науково-педагогічних працівників, із них 5 доцентів, кандидатів філологічних наук: Коваленко А.М., Алексенко С.Ф., Багацька О.В., Буренко Т.М., Козлова В.В.; 1 кандидат педагогічних наук, доцент – Подосиннікова Г.І., 1 кандидат педагогічних наук, старший викладач – Дука М.В.; 1 викладач: Молгамова Л.О. Науково-педагогічні, працівники кафедри, які забезпечують освітній процес, мають від чотирьох до дев'яти

досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у пункті 38 цих Ліцензійних умов. А їх освітня та професійна кваліфікація відповідає освітнім компонентам, що вони забезпечують.

При кафедрі функціонує Міжуніверситетська науково-дослідна лабораторія сучасних технологій навчання іноземних мов і культур (керівник к.п.н., доц. Подосиннікова Г.І.), яка об'єднує науковців Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Київського національного лінгвістичного університету, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, Вінницького державного педагогічного університету імені М. Коцюбинського, а також студентська наукова лабораторія «Методика навчання іноземних мов і культур» - керівник к.п.н., доц. Подосиннікова Г.І. На кафедрі функціонують такі наукові гуртки:

1. Соціолінгвістичні аспекти мови, мовлення та перекладацької діяльності (к.ф.н., доц. Алексенко С.Ф.)
2. Англomовний художній дискурс у лінгвокогнітивному висвітленні. (к.ф.н., доц Багацька О.В.)
3. Країнознавство США: соціо-культурний аспект (к.ф.н., доц. Буренко Т.М.)
4. Типологія та функціонування мовних одиниць граматичної та лексичної систем: семантичний, комунікативно-прагматичний та лінгвокогнітивний аспекти (к.ф.н., доц. Коваленко А.М.)
5. Структурно-семантичні та прагматичні аспекти дослідження дискурсу (к.ф.н., доц. Козлова В.В.)

Кафедра забезпечує викладання наступних дисциплін:

1. Аналітичне читання англomовних художніх творів
2. Вступ до спеціальності
3. Гуманістичні технології навчання іноземних мов і культур
4. Інтерпретація художнього тексту
5. Країнознавство Великої Британії та США
6. Методи освітніх досліджень
7. Методика викладання іноземної мови

8. Методика навчання англійської мови
9. Методика навчання іноземних мов
10. Міжкультурна комунікація та соціальні аспекти перекладу
11. Основи наукових досліджень
12. Основи наукових досліджень в освіті
13. Перспективні напрями сучасних лінгвістичних досліджень
14. Практика англійського усного мовлення та академічного письма
15. Практика професійно-орієнтованого англійського мовлення
16. Практика усного та писемного англійського мовлення
17. Спецкурс з літератури країни основної мови
18. Стилїстика
19. Сучасна методика викладання іноземних мов і культур
20. Теоретична граматики
21. Теоретичний курс з другої іноземної мови (англійської)
22. Художній переклад з англійської мови

Науково-педагогічні працівники Кафедри здійснюють керівництво курсовими роботами з англійської філології, курсовими роботами з методики навчання іноземних мов і культур, кваліфікаційними роботами, виробничою (педагогічною) практикою у загальноосвітніх закладах, виробничою педагогічною практикою в школі, навчально-методичною практикою, перекладацькою практикою.

1. Діяльність кафедри визначається наступними нормативних документами:

Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про вищу освіту», Закон України «Про засади державної мовної політики», Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, Статут СумДПУ імені А.С. Макаренка, Стратегія розвитку СумДПУ імені А.С. Макаренка, діючі Положення СумДПУ імені А.С. Макаренка зокрема Положення про факультет іноземної та слов'янської філології та Положення про кафедру англійської філології та лінгводидактики, інші нормативно-правові акти.

Кафедра позиціонує себе як члена Макаренківської родини в якій поважають, зберігають, розвивають і примножують педагогічні, культурні та духовні традиції університету, а її ціннісними домінантами є особистість, креативність, гуманізм, толерантність, студентоцентризм, якість, довіра, відповідальність, академічна доброчесність.

Місією кафедри англійської філології та лінгводидактики є освітня діяльність, яка охоплює навчально-методичну, виховну, науково-інноваційну, інформаційно-профорієнтаційну, міжнародну, культурно-освітню сфери і передбачає надання якісних освітніх послуг, спрямованих на підготовку висококваліфікованих фахівців, які володіють ґрунтовними теоретико-методологічними знаннями, практичними навичками та інтегрованими вміннями в галузях освіти й іноземної філології, вміють критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи для ефективної організації навчально-виховного процесу, методичної і наукової роботи в закладах освіти, здатні до творчої науково-педагогічної діяльності, безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Принципи діяльності Кафедри: науковість, демократизм, наступність, саморозвиток, персональна і колективна відповідальність, колегіальність, академічна свобода.

Основні завдання Кафедри:

- провадження якісної освітньої діяльності згідно з освітніми програмами підготовки фахівців освітніх рівнів бакалавр та магістр;
- провадження якісної методичної діяльності, необхідної для забезпечення реалізації освітніх програм підготовки фахівців освітніх рівнів бакалавр та магістр;
- провадження наукових досліджень за напрямками, що відповідають змісту освітніх програм, до виконання яких залучена кафедра, та напрямками, які визначені вченою радою університету та іншими органами управління в установленому порядку;

- сприяння та контроль за результатами підготовки та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- дослідження середовища, що відповідає освітньому та науковому профілю кафедри;
- планування та здійснення профорієнтаційної роботи;
- попередження проявів академічної недобросовісності;
- проведення на високому рівні виховної роботи серед студентів.

Основними напрямками діяльності Кафедри є:

- навчальна діяльність;
- методична робота;
- науково та інноваційна робота;
- організаційна робота;
- інформаційна та профорієнтаційна робота;
- виховна робота;
- академічна мобільність;
- міжнародна діяльність.

2. Пріоритетні напрями розвитку кафедри

2.1. Навчальна діяльність:

- забезпечення високої якості освітнього процесу відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності (спеціалізації) та нормативних документів з організації освітнього процесу та з врахуванням досвіду провідних українських та іноземних ЗВО, що забезпечують реалізацію аналогічних ОП;
- підсилення іншомовної складової процесу професіоналізації майбутніх фахівців шляхом розширення переліку обов'язкових та вибіркових компонентів ОП, що викладаються англійською мовою;
- удосконалення змісту освіти на основі наукових досягнень, сучасних українських та міжнародних практик в галузі англійської філології та лінгводидактики, оновлення змісту навчальних дисциплін з врахуванням тенденцій розвитку спеціальності;

– урізноманітнення форм проведення теоретичних і практичних занять з дисциплін циклу професійної підготовки, зокрема й системним залученням до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців у якості гостьових лекторів, проведення майстер-класів зовнішніми «професіоналами», а також запрошення на практичні заняття іноземних фахівців носіїв мови (Міжнародний освітньої-методичний центр Dinternal Education, London School of Teaching);

– впровадження прогресивних методів і форм освітньої діяльності, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи шляхом глобального застосування особистісно-орієнтованого, рефлексивного, комунікативно-діяльнісного, компетентнісного, культурологічного, професійно-орієнтованого підходів; комунікативно-ігрового, інтерактивного методів та використання кейс-технології, подкаст-технології, проектної роботи, навчання у співпраці, «перевернуте» навчання (Flipped classroom), технології інтелект-карт (mind mapping), квест-технології, портфоліо, професійні рольові ігри, моделювання професійної діяльності, інтегруючи аудиторну та поза аудиторну освітню діяльність студентів при викладанні усіх ОК;

– створення в межах ОК умов для творчої самореалізації мовної особистості у контексті мультикультуралізму зокрема організація освітнього мовно-літературного проекту «Reading and Drama Fest. Insights from critical reading of short stories: practical experiments in dramatisation techniques» (к.ф.н. доц. Багацька О.В.), що реалізується у формі конкурсу анімованих інтерпретацій сучасних англомовних коротких історій та фестивалю драматизації та творчої адаптації сучасних англомовних коротких історій;

– удосконалення методів та процедур оцінювання якості освітнього процесу, проведення екзаменів та атестації здобувачів із залученням зовнішніх екзаменаторів зокрема стейкголдерів-роботодавців.

2.2. Методична робота:

– подальше вдосконалення ОПП та періодичне оновлення їх компонентів з врахуванням сучасних практик, наукових досягнень, пропозицій усіх груп стейкхолдерів;

– розроблення робочих програм нових навчальних дисциплін мовознавчого циклу, оновлення програм виробничої (педагогічної) практики у загальноосвітніх закладах, навчально-методичної практики, перекладацької практики;

– підготовка та видання підручників, навчальних посібників, методичних розробок, рекомендацій, вказівок, а також іншої навчальної літератури, засобів навчання та навчального обладнання з урахуванням Європейських норм і стандартів щодо мовної освіти;

– розроблення дидактичного та методичного забезпечення дисциплін за технологіями дистанційного навчання, розширення електронного середовища освітнього процесу на платформі MOODLE, застосування інформаційно-комунікаційних технологій та інтерактивних інструментів: Jamboard, Padlet, Mentimeter, Poll everywhere тощо;

– активізація рецензування та експертиз навчально-методичних матеріалів, проведення експертиз конкурсних робіт слухачів Сумського територіального відділення МАН;

– проведення заходів із підвищення педагогічної майстерності для вчителів англійської мови закладів середньої освіти м. Суми та Сумської області, закладів професійної (професійно-технічної) освіти області (Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області);

– участь у тренінгах, міжнародних вебінарах, семінарах-практикумах, майстер-класах з підвищення педагогічної майстерності викладачів англійської мови у провідних вітчизняних та міжнародних освітніх центрах: British Council, American House, National Geographic Learning, Longman Pearson в Україні та ін.;

- розробка програми стажування викладачів ЗВО на базі Кафедри за спеціальністю 13.00.02. - теорія та методика навчання (англійська мова);
- забезпечення додатковими освітніми послугами викладацького складу ЗВО, здобувачів ВО, учнів закладів загальної середньої освіти з підготовки до іспитів Cambridge English та складання екзаменаційних сесій рівнів А-2, В-1, В-2, С-1.

2.3. Науково-інноваційна робота:

- сформулювати та затвердити колективну тему кафедри в межах якої визначати теми курсових й магістерських робіт здобувачів;
- підпорядкувати загальній комплексній темі кафедри наукові публікації НПП кафедри;
- підготувати та видати колективну монографію з актуальних аспектів англійської філології та лінгводидактики;
- організація та проведення щорічних студентських Всеукраїнських наукових інтернет-конференцій «Діалог мов і культур у сучасному освітньому просторі» та «Макаренківські читання: філологічні та методичні студії» з метою надання молодим ученим можливості апробації та популяризації результатів своїх наукових здобутків;
- співорганізація з кафедрою практики англійської мови ФІСФ СумДПУ імені А.С. Макаренка щорічної Міжнародної науково-практичної інтернет конференції «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі»;
- співорганізація з кафедрою іноземної філології, перекладу та методики навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі щорічної Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасні методики навчання іноземних мов і перекладу в Україні та за її межами»;
- організація та інформаційна підтримка щорічного конкурсу студентських наукових робіт з англійської філології та методики викладання іноземних мов і культур;
- підготовка студентів до участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;

- активізація участі НПП кафедри в національних та міжнародних наукових, конференціях, семінарах, круглих столах з публікацією тез;
- підвищення публікаційної активності НПП кафедри у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection.

2.4. Організаційно-профорієнтаційна та інформаційна робота здійснюється за такими напрямками:

- діяльність із профорієнтації та залучення осіб на навчання за ОП відповідних спеціальностей (спеціалізацій);
- налагодження конструктивних, постійно діючих зв'язків з закладами середньої та професійно-технічної освіти, зі стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками);
- встановлення та підтримка творчих зв'язків із ЗВО, галузевими та іншими організаціями. (Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Сумській області, Роменське відділення МАН та ін.);
- висвітлення результатів діяльності кафедри на інформаційних стендах, веб-сайті, соціальних мережах, а також у засобах масової інформації і

передбачає:

- наповнення інформацією профорієнтаційного змісту сторінки кафедри на сайті ФІСФ, сторінок кафедри у соціальних мережах Фейсбук та Інстаграм;
- персоналізоване представлення ФІСФ на щорічному університетському заході Дня відкритих дверей;
- організація круглих столів, майстер-класів, вебінарів, зустрічей зі спікерами стейкхолдерами-випускниками з метою популяризації професії вчителя;
- залучення до профорієнтаційних активностей здобувачів шляхом участі у презентації візитівок своєї спеціальності, агітаційно-рекламних відеороликів та постерів про навчання на факультеті «ФІСФ – мій Alma Mater»;

- організація роботи «Профдесанту» для зустрічей з потенційними абітурієнтами в ОТГ Сумської області;
- організація роботи Школи фахової майстерності майбутнього вчителя іноземних мов;
- залучення студенської групи «Агенції ініціатив» для реалізації просвітницько-профорієнтаційної діяльності;
- започаткування та робота просвітницько-профорієнтаційного проекту (в рамках Спецкурсу з літератури країни основної мови. к.п.н. Дука М.В.) “LitBlog” на платформі Instagram, основні напрямки якого включають:

1) просвітницький аспект: інформування про визначні події в літературному житті англomовних країн (нагадувати про яскраві події минулого та цікаві релізи, презентації, які мають відбутися), поглиблювати знання дописувачів про культуру й літературу країни вивчуваної мови, мотивувати до більш глибокого вивчення різних аспектів.

2) профорієнтаційний аспект: залучати до активної участі у роботі сторінки Інстаграм учнів шкіл міста Суми та різних міст та сел Сумської області або України в цілому;

- організація щорічних профорієнтаційних заходів “Spring Social” та “Winter Social”;
- профорієнтаційна робота зі слухачами МАН;
- наповнення змістовною, вичерпною та актуальною інформацією сторінки кафедри на веб-сайті ФІСФ за такими рубриками: освітня діяльність, науково-дослідна і науково-методична робота, науково-дослідні лабораторії, міжнародна діяльність, профорієнтаційна робота, робота зі стейкхолдерами, академічна мобільність, академічна доброчесність.

2.5. Робота зі стейкхолдерами:

Зворотній зв’язок зі стейкхолдерами здійснюється на підставі проведення щорічних спільних заходів (круглих столів, методичних семінарів), підписанні договорів про співробітництво, досліджень відкритих джерел та опитувань і передбачає:

– організацію щорічного круглого столу за участі усіх груп стейкхолдерів «Моніторинг і удосконалення освітніх програм» для ОПП Середня освіта (Англійська та німецька мови), (Англійська та французька мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Середня освіта (Англійська мова і література) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Англійська та німецька мови (переклад включно) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія;

– організацію методичного семінару за участі стейкхолдерів-роботодавців «Забезпечення ефективності реалізації освітньої програми у процесі підготовки вчителів англійської мови»;

– організацію круглого столу за участі усіх груп стейкхолдерів «Обговорення освітніх компонентів ОП» для ОПП Середня освіта (Англійська та німецька мови), (Англійська та французька мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Середня освіта (Англійська мова і література) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (англійська)), для ОПП Англійська та німецька мови (переклад включно) другого рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія;

– організацію для стейкхолдерів-здобуваїв науково-методичного семінару «Структура та зміст освітньої програми»;

– організацію щорічного онлайн-круглого столу магістрантів-практикантів “New dimensions of teaching foreign languages and cultures” (к.п.н., д. Подосиннікова Г.І);

– організацію професійного інформування та особистісної комунікації НПП кафедри з вчителями-стейкхолдерами.

2.6. Міжнародна робота та академічна мобільність:

Для успішної інтеграції в міжнародний освітньо-науковий простір необхідним є розробка та поетапна реалізація комплексу наступних заходів:

- вивчення міжнародного досвіду підготовки фахівців за профілем кафедри та його використання в освітньому процесі;
- проведення тренінгів для науково-педагогічних працівників кафедри щодо технології розробки, оформлення і подання грантової заявки на участь у грантовому проекті;
- організація інформаційних вебінарів для студентів, магістрантів та викладачів щодо вибору, оформлення та подання грантових заявок на участь у програмах з академічної мобільності;
- створення та наповнення Telegram-каналу «Академічна мобільність» з метою своєчасного оповіщення студентів, магістрантів та викладачів щодо актуальних пропозицій з академічної мобільності та грантових програм, проектів, конкурсів (викладач Молгамова Л.О.);
- систематичний моніторинг та аналіз грантових пропозицій в мережі Інтернет з метою залучення НПП до участі у грантових програмах, проектах та конкурсах;
- моніторинг та аналіз пропозицій з академічної мобільності в мережі Інтернет для студентів, магістрантів та викладачів та поширення інформації в Telegram-каналі серед студентів, магістрантів та викладачів з метою їхнього залучення до участі у програмах;
- подання колективної грантової заявки щодо створення Віртуальної лабораторії академічної доброчесності на участь у грантовому проекті, участь у актуальних грантових програмах, що відповідають напрямку розробки кафедри;
- подання індивідуальних грантових заявок студентів, магістрантів та викладачів, щодо участі у грантових програмах та програмах академічної мобільності;
- участь НПП кафедри у виконанні міжнародних проектів та програм;
- організація зв'язків з кафедрами іноземних ЗВО та участь у міжнародній інтеграції у сфері підготовки кадрів шляхом реалізації програми «Подвійний диплом».

2.7. Виховна робота:

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на формування у молоді особистості високої патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави;
- проведення заходів з дотримання здобувачами вищої освіти законодавства України, морально-етичних норм поведінки як в Університеті, так і за його межами, дбайливого ставлення до майна Університету;
- підвищення духовного та культурно-освітнього рівня студентської молоді.

Академічна доброчесність:

- організація та здійснення заходів з популяризації академічної доброчесності серед здобувачів ВО зокрема інтерактивних вебінарів з основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних: «Ефективні підходи до пошуку інформації», флешмобів у соціальних мережах, організація студентського конкурсу соціальних роликів «Чесність починається з тебе», систематичні зустрічі зі здобувачами у форматі: «Віртуальна академічна кава», виконання квесту «Академічна доброчесність: чесність, справедливість, повага» на платформі Quizizz;
- проведення вебінару-тренінгу з академічного письма для всіх учасників освітнього процесу та стейкхолдерів;
- проведення виховних заходів з учнями старших класів під час проходження здобувачами ВО виробничої педагогічної практики у закладах середньої освіти;
- організація лекції основних стейкхолдерів (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень;

– введення в ОП окремих ОК, присвячених академічній доброчесності та навичкам академічного письма, реалізація в межах окремих ОК та у програмі виробничої практики за профілем майбутньої професії навчальних розділів з цієї тематики тощо.

Покращення якісного складу Кафедри:

– посилити якісну складову: здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук Молгамовою Л.О., отримання звання доцента к.п.н. Дукою М.В.;

– підвищення професійного методичного рівня та вивчення досвіду педагогів зарубіжних країн через систему вебінарів, тренінгів, майстер-класів, заходів, які проводять представники організацій *British Council, Pearson, National Geographic Learning, MacMillan, IATEFL*;

– проходження міжнародного стажування та підвищення кваліфікації викладачами за Програмами Університету та інших закладів освіти згідно з циклограмою Кафедри.

Програму розвитку кафедри підготувала в.о. завідувача кафедри англійської філології та лінгводидактики, кандидат філологічних наук, доцент Козлова В.В.

Програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри англійської філології та лінгводидактики (протокол № 3 від 11 жовтня 2021 року).

В.о. завідувача кафедри англійської
філології та лінгводидактики,

кандидат філологічних наук, доцент Козлова В.В.

Декан факультету

іноземної та слов'янської філології,

кандидат філологічних наук, доцент

Коваленко А.М.